

Varg i Sverige vintern 2004/2005

preliminär statusrapport

Innehåll

Versioner av Varg i Sverige vintern 2004/05	1
Inledning	2
Beståndstatus vintern 2004/05	2
Föryngringar	2
Familjegrupper	3
Revirmarkerande par	4
Övriga stationära vargar	5
Övriga stationära (?) vargar	6
Invandring av varg från Finland/Ryssland	7
Döda vargar	7
Tabeller	8
Figurer (kartor)	9

Versioner av Varg i Sverige vintern 2004/05

Detta är version 2.0.

<u>Version</u>	<u>Utgivningsdatum</u>	<u>Anmärkning</u>
2.0.	2005-06-20	Redovisning av preliminära resultat. Komplettering med uppgifter om DNA- resultat sker senare.

Omslagsbild: Vargvalp, ca 10 månader gammal, från Amungenreviret på gränsen mellan Dalarnas och Gävleborgs län. Foto: Åke Aronson/VSC.

Denna rapport kan beställas från Viltskadecenter, Grimsö forskningsstation, 730 91 Riddarhyttan, tel. 0581-920 70, 69 73 35. Den kan även laddas ned som pdf från Viltskadecenters hemsida: www.viltskadecenter.se

Inledning

Vargarna i Sverige tillhör ett gemensamt svenskt/norskt bestånd med huvudsaklig utbredning på den svenska sidan av riksgränsen. Inventeringar av vargens numerär och utbredning sker årligen i både i Sverige och Norge. I Sverige har respektive länsstyrelse ansvar för inventering av stora rovdjur, inklusive varg. För nationell koordinering av fältarbete, utvärdering och avrapportering av resultat ansvarar Viltskadecenter.

Fältarbetet utförs vintertid och baseras på snöspårningar, men både radiotelemetri och DNA-analyser är viktiga kompletterande metoder. Fältarbetet pågår under hela vinterperioden (från 1 oktober till sista snöföre, dock längst till och med 31 mars). Resultatet avspeglar således inte en ögonblicksbild utan är en sammanfattning av hela vinterns observationer. I de antalsuppgifter som redovisas är kända döda vargar under inventeringsperioden *inte* frånräknade. De döda vargarna redovisas dock både under respektive förekomst samt separat. Vidare redovisas i denna rapport endast stationära vargar. Således omfattar rapporten inte den del av populationen som består av kringvandrande, ofta unga vargar. Regler för vad som skall inventeras och hur inventeringarna skall utföras, inklusive kriterier för klassificering av vargar i de olika kategorierna "familjegrupper", "revirmarkerande par" samt "övriga stationära vargar" finns beskrivna i Naturvårdsverkets föreskrifter om inventering av rovdjursförekomst; NFS 2004:17 och NFS 2004:18.

Inventeringsresultatet i föreliggande rapport är att betrakta som preliminärt i avvaktan på svar från DNA-analyser .

Beståndsstatus vintern 2004/05

Föryngringar (figur 1, tabell 1)

Under säsongen 2004/05 har det totalt i Sverige konstaterats föryngring av varg i 11 revir (det vill säga 11 födda valpkullar våren 2004). Nio av dessa revir är belägna helt inom Sveriges gränser och 2 revir delas mellan Sverige och Norge.

Revir belägna helt i Sverige;

Furudal (Dalarna), **Amungen** (Dalarna/Gävleborg), **Nyskoga** (Värmland), **Halgån** (Värmland/Dalarna), **Jangen** (Värmland), **Uttersberg** (Västmanland/Örebro), **Kilsbergen** (Örebro), **Hasselfors** (Örebro), **Kroppefjäll** (Västra Götaland).

Revir belägna i både Sverige och Norge;

Djurskog (Värmland/Norge), **Dals Ed-Halden** (Västra Götaland/Norge).

Familjegrupper (figur 2, tabell 1&2)

Vintern 2004/05 registrerades totalt 12 familjegrupper av varg i Sverige. Tio av dessa revir var helt svenska och två revir var belägna tvärs över riksgränsen, det vill säga både i Sverige och Norge. I de tolv familjegrupperna registrerades totalt 73-77 vargar.

1. Djurskog (Värmland/Norge)

Föryngring 2004. Vintern 2004/05 registrerades en familjegrupp bestående av 8-9 vargar. Intakt alfapar under större delen av vintern men indikationer finns på att tiken saknas från och med mitten/slutet av mars.

Föryngring och familjegrupp registrerades även föregående säsong (2003/04).

2. Dals Ed-Halden (Västra Götaland/Norge)

Föryngring 2004. Vintern 2004/05 konstaterades en familjegrupp bestående av 7 vargar. Alfahanen tågdödades i november 2004 och ett yngre djur hittades död i reviret i februari. Efter dessa två kända dödsfall har fem vargar spårats, inklusive alfatiken.

Föryngring och familjegrupp registrerades även föregående säsong (2003/04).

3. Furudal (Dalarna)

Föryngring 2004. Vintern 2004/05 konstaterades en familjegrupp bestående av 9 vargar, inklusive alfatiken som sköts i oktober 2004. Därefter har sammanlagt 8 vargar spårats, men inget alfadjur har registrerats efter att tiken dog. Således har det under nästan hela vintern endast spårats valpar/ungdjur.

Föryngring och familjegrupp registrerades även föregående säsong 2003/04.

4. Amungen (Dalarna/Gävleborg)

Föryngring 2004. Vintern 2004/05 konstaterades en familjegrupp bestående av 7 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föregående vinter (2003/04) registrerades ett revirmarkerande par i området.

5. Ockelbo (Gävleborg)

Ingen föryngring konstaterad 2004. Vintern 2004/05 registrerades en familjegrupp bestående av 3 vargar, inklusive ett intakt alfapar. Under senare delen av vintern återfanns endast ett revirmarkerande par.

Föryngring och familjegrupp konstaterades föregående säsong (2003/04).

6. Nyskoga (Värmland)

Föryngring 2004. Vintern 2004/05 registrerades en familjegrupp bestående av 7-8 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föryngring och familjegrupp registrerades även föregående säsong (2003/04).

7. Halgån (Värmland/Dalarna)

Föryngring 2004. Vintern 2004/05 konstaterades en familjegrupp med 6 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föregående vinter (2003/04) registrerades ett revirmarkerande par i området.

8. Jangen (Värmland)

Föryngring 2004. Vintern 2004/05 konstaterades en familjegrupp bestående av 4-5 vargar. Endast ett revirmarkerande djur har registrerats.

Föregående vinter (2003/04) konstaterades ett revirmarkerande par i området.

I samma område som familjegruppen spårades har det under vintern 2004/05 också registrerats ett revirmarkerande par bestående av andra individer än de i familjegruppen. Paret radiomärktes i mars 2005. (Se vidare Jangen II, under Revirmarkerande par.)

9. Uttersberg (Västmanland/Örebro)

Föryngring 2004. Vintern 2004/05 registrerades en familjegrupp bestående 5-6 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föregående vinter (2003/04) registrerades ett revirmarkerande par i området.

10. Kilsbergen (Örebro)

Föryngring 2004. Vintern 2004/05 registrerades en familjegrupp bestående av 6 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föryngring och familjegrupp konstaterades även föregående säsong (2003/04)

11. Hasselfors (Örebro)

Föryngring 2004. Vintern 2004/05 registrerades en familjegrupp bestående av 7 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föryngring och familjegrupp registrerades även föregående säsong (2003/04).

12. Kroppefjäll (Västra Götaland)

Föryngring 2004. Vintern 2004/05 registrerades en familjegrupp bestående 4 vargar, inklusive ett intakt alfapar.

Föregående vinter (2003/04) registrerades ett revirmarkerande par i området.

Revirmarkerande par (figur 2, tabell 1&2)

Vintern 2004/05 registrerades minst 11 revirmarkerande par av varg i Sverige. Av dessa var 8 revir belägna helt inom Sveriges gränser och 3 revir var belägna tvärs över riksgränsen, det vill säga både i Sverige och Norge.

I en tidigare version av denna rapport redovisades tre osäkra revirmarkerande par; Gräsmark (Värmland), Malung (Dalarna) och Tystberga (Södermanland). Resultat från DNA-analyser av i fält insamlat provmaterial har nu klarlagt att Gräsmark var ett nytt revirmarkerande par, medan det i Tystberga handlade om två stora hundar.

I Malung var det visserligen fråga om vargar, men ingen stabil parbildning. Hanen i Malung visade sig vara densamma som hanen i det senare bildade sk. Lövsjöparet.

13. Juvberget (Värmland/Norge)

Revirmarkerande par vintern 2004/05. Även föregående säsong (2003/04) registrerades ett revirmarkerande par i detta område, men ingen föryngring kunde bekräftas 2004.

14. Rotna (Värmland/Norge)

Revirmarkerande par vintern 2004/05. Reviret nästan helt beläget i Norge. Även föregående säsong (2003/04) registrerades ett revirmarkerande par i detta område, men ingen föryngring kunde bekräftas 2004.

15. Römskog (Värmland/Norge)

Nytt revirmarkerande par vintern 2004/05. Reviret nästan helt beläget i Norge.

16. Naggen (Västernorrland/Gävleborg)

Nytt revirmarkerande par vintern 2004/05.

17. Voxna (Dalarna /Gävleborg)

Nytt revirmarkerande par vintern 2004/05. Under större delen av vintern registrerades en ensam revirmarkerande tik i området, liksom även föregående vinter 2003/04. Parbildning skedde av allt att döma de sista dagarna i februari 2005.

18. Siljansringen (Dalarna)

Nytt revirmarkerande par vintern 2004/05.

19. Svartbo (Gävleborg)

Nytt revirmarkerande par vintern 2004/05.

20. Lövsjön (Dalarna)

Nytt revirmarkerande par vintern 2004/05.

21. Jangen II (Värmland)

Nytt revirmarkerande par vintern 2004/05. Båda vargarna radiomärktes i mars 2005 och visade sig vara andra individer än det par som märktes i Jangenområdet 2004 (se Jangen, under Familjegrupper). Det nya paret har utnyttjat samma område som det gamla Jangeparet.

22. Forshyttan (Värmland)

Nytt revirmarkerande par vintern 2004/05. Båda vargarna radiomärktes i mars 2005. Föregående säsong (2003/04) registrerades föringring och familjegrupp i detta område, men vid märkningen 2005 framkom att det inte vara samma varpar som tidigare år nyttjat detta område (då benämnt Filipstadsreviret).

23. Gräsmark (Värmland/Norge?)

Nytt revirmarkerande par vintern 2004/05. Osäkert om detta revir även sträcker sig in i Norge. DNA-analys av i fält insamlat provmaterial förväntas ge svar härom.

Övriga stationära vargar (figur 2, tabell 1&2)

I kategorin övriga stationära vargar återfinns oftast ensamma revirhävdande vargar. Vintern 2004/05 registrerades minst 4 ensamma vargar i Sverige som uppfyller kriterierna för denna kategori.

26. Pessinki (Norrbotten)

I december 2004 spårades en ensam stationär hanvarg i den allra nordligaste delen av Sverige. Genom DNA-analys kunde det fastställas att vargen vara en invandrare från den finsk/ryska populationen. I februari 2005 dödades en varg illegalt i samma område.

27. Ringvattnet (Jämtland)

En ensam stationär hanvarg som genom DNA-analys fastställts vara en invandrare från den finsk/ryska populationen. Avlivad efter tillstånd från Naturvårdsverket i februari 2005.

28. Idre (Dalarna/Norge)

Under perioden oktober, november och december registrerades 1-2 vargar i nordligaste Dalarna samt angränsande delar av Norge. I slutet av december 2004 dödades sannolikt en varg illegalt i detta område.

29. Ulriksberg (Dalarna/Örebro/Värmland)

Ensam radiomärkt hanvarg.

Övriga stationära (?) vargar (figur 2, tabell 1&2)

Under vintern 2004/05 har ytterligare fyra vargar registrerats under en längre period inom respektive område, men där kriterierna för klassificering i kategorin övriga stationära vargar inte är uppfyllda.

30. Kramfors (Västernorrland)

Ensam varg, spårad vid 8 tillfällen under perioden 6 november 2004 - 5 februari 2005. Inga revirmarkeringar har noterats, varför kriterierna för klassning i kategorin "övriga stationära vargar" ej är uppfyllda. Genom DNA-analys har det konstaterats att vargen var av hankön och identisk med en varg som föregående vinter (2003/04) registrerades i Västerbottens kustland.

31. Liden (Västernorrland)

Ensam varg, spårad vid 12 tillfällen under perioden 28 november 2004 - 16 februari 2005. Inga revirmarkeringar har noterats, varför kriterierna för klassning i kategorin "övriga stationära vargar" ej är uppfyllda. Genom DNA-analys är denna varg särskild från bl.a. vargen i Kramfors. Kön ovisst.

32. Tisjön (Dalarna/Värmland)

Från detta område finns spårningar av ensam varg vid 11 tillfällen under perioden 19 november 2004 - 23 januari 2005. Inga revirmarkeringar har noterats, varför kriterierna för klassning i kategorin "övriga stationära vargar" ej är uppfyllda.

33. Tiveden (Örebro/Västra Götaland)

Från detta område finns spårningar av ensam varg vid minst 4 tillfällen under perioden 1 - 19 mars 2005. Därutöver finns en synobservation från samma område i oktober 2004, verifierad med fotografier. Inga revirmarkeringar har noterats, varför kriterierna för klassning i kategorin "övriga stationära vargar" ej är uppfyllda.

Invandring av varg från Finland/Ryssland

Utöver de två finsk/ryska vargar som registrerades i Pessinki i Norrbottens län och i Ringvattnet i Jämtlands län visade DNA-analyser av i fält insamlat provmaterial att ytterligare en finsk/rysk varg uppehöll sig i Sverige vintern 2004/05. Vargen registrerades i både Västerbottens län och Jämtlands län, men uppvisade inget stationärt beteende. Sammanlagt blev således tre vargar från Finland/Ryssland registrerade i Sverige under vintern 2004/05.

Döda vargar (figur 3, tabell 3)

Under vinterperioden 2004/05 (oktober-april) har 6, sannolikt 7 döda vargar registrerats i Sverige. Av dessa kan alla utom en klassas som stationära, tillhörande någon av kategorierna familjegrupper, revirmarkerande par eller övriga stationära vargar. Två av de döda vargarna var invandrare från Finland/Ryssland.

Populationsutveckling (figur 4)

Det av riksdagen beslutade etappmålet för den svenska vargstammen är 20 årliga föryngringar. Inventeringar under de senaste 8 säsongerna har dokumenterat en ökning av antalet årliga vargföryngringar i Sverige från 3 (1997) till 11 (2004). Mellan åren 2001 och 2002 registrerades emellertid en liten nedgång från 8 till 7 föryngringar. Därefter har en ökning med två föryngringar per år konstaterats.

Utifrån inventeringsresultatet vintern 2004/05, inklusive spårade intakta parbildningar under brunsten 2005, samt data från radiomärkta vargpar, kan det förväntas att antalet föryngringar 2005 i Sverige, inklusive gränsrevir, kommer att hamna i intervallet 14-17. Således är en fortsatt ökning av den svenska vargstammen att vänta under kommande säsong (2005/06).

Social status	Sverige	Sverige/Norge
Föryngringar	9	2
Familjegrupper	10	2
Revirmarkerande par	8	3
Övriga stationära vargar	3-7	1-2

Tabell 1

Antal föryngringar av varg samt antal familjegrupper, revirmarkerande par och övriga stationära vargar som registrerats i Sverige vintern 2004/05, samt den geografiska fördelningen av respektive kategori med avseende på gränsområdet mellan Sverige och Norge.

Social status	Antal vargar (min.-max.)
Familjegrupper	73-77
Revirmarkerande par	22
Övriga stationära vargar	4-9
<i>Summa stationära vargar</i>	<i>99-108</i>

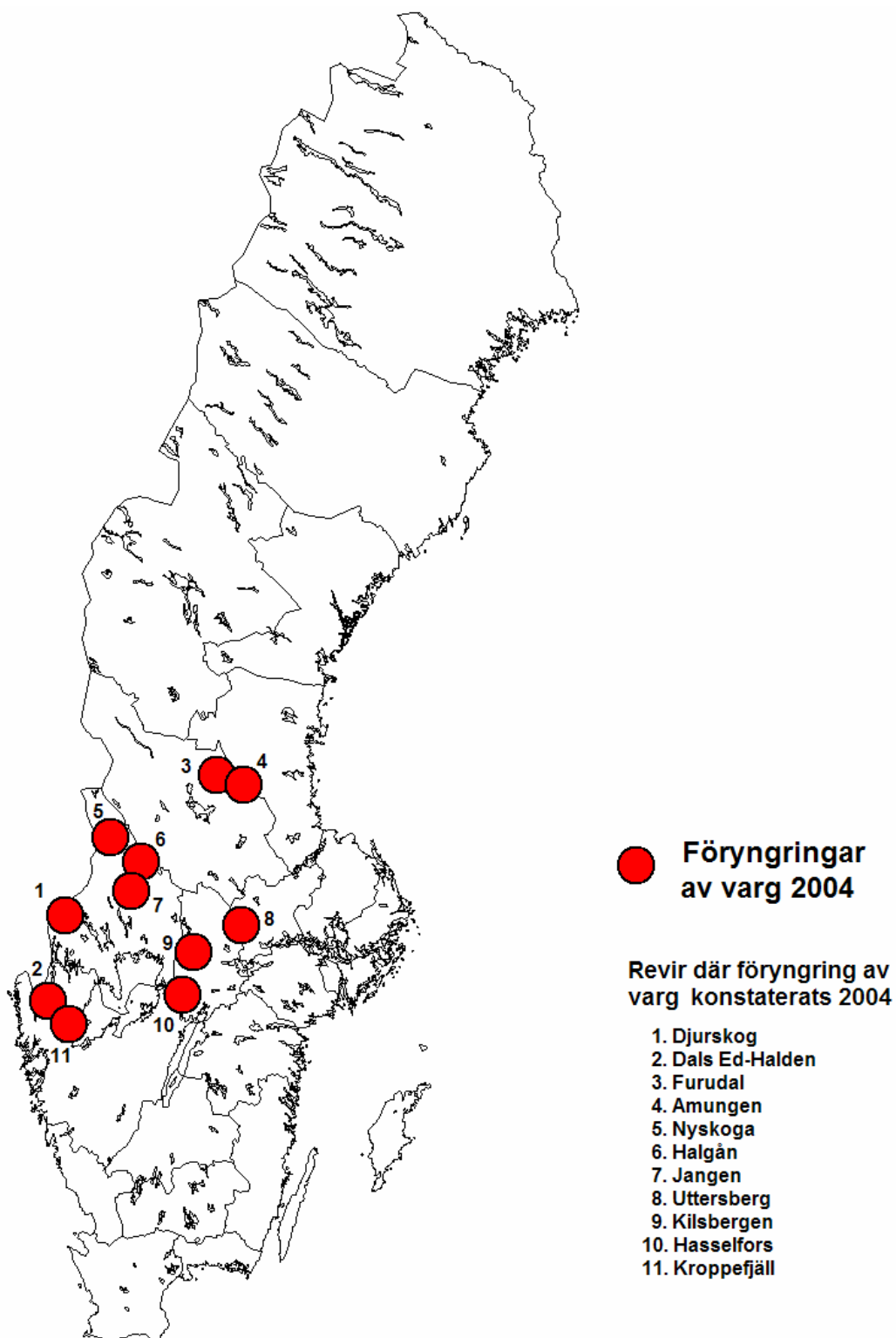
Tabell 2

Antalet stationära vargar som registrerats i Sverige (inklusive gränsrevir) vintern 2004/05, fördelade på de olika kategorierna familjegrupper, revirmarkerande par och övriga stationära vargar.

Datum	Län	Plats/revir	Social status	Dödsorsak
Okt-04	Dalarna	Furudal	Vuxen hona i familjegrupp	Skjuten
Nov-04	Västra Götaland	Dals Ed	Vuxen hane i familjegrupp	Tåg
Dec-04	Dalarna	Smedjebacken	Ej stationär varg	Bil
Feb-05	Norrbottnen	Pessinki	Övrig stationär varg	Illegalt dödad
Feb-05	Västra Götaland	Dals Ed	Valp/ungdjur i familjegrupp	Okänd
Feb-05	Jämtland	Ringvattnet	Övrig stationär varg	Avlivad

Tabell 3

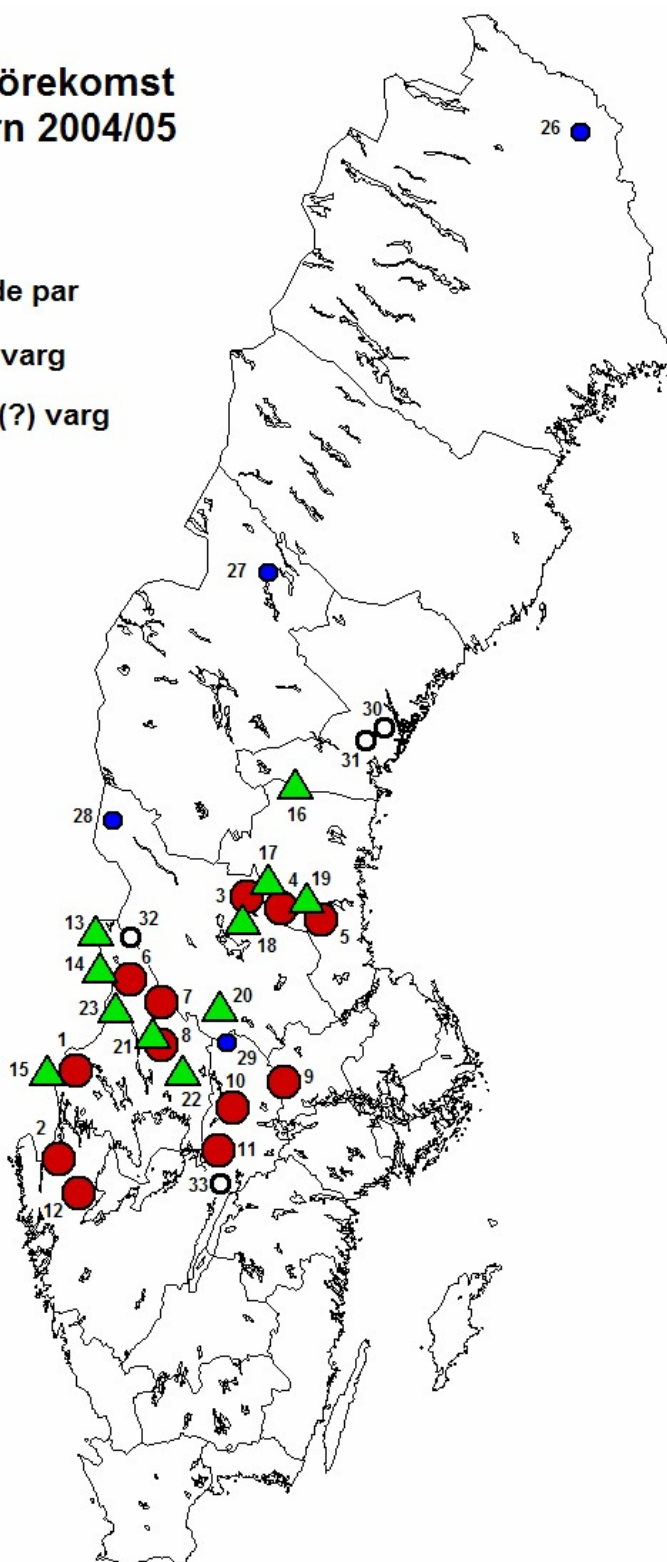
Kända döda vargar i Sverige vintern 2004/05 (fr.o.m. oktober, t.o.m. april). Utöver dessa 6 vargar som klassificerats som säkert döda, tillkommer en varg i Idre, Dalarna, som sannolikt dödades illegalt i december 2004.

Figur 1.
 Den geografiska fördelningen av de 11 vargrevir i Sverige där föryngring konstaterades under säsongen 2004/05 (valpkullar födda 2004).

Stationär vargförekomst i Sverige vintern 2004/05

- Familjegrupp
- ▲ Revirmarkerande par
- Övrig stationär varg
- Övrig stationär (?) varg

Familjegrupper

- 1 Djurskog
- 2 Dals Ed-Halden
- 3 Furudal
- 4 Amungen
- 5 Ockelbo
- 6 Nyskoga
- 7 Halgån
- 8 Jangen
- 9 Uttersberg
- 10 Kilsbergen
- 11 Hasselfors
- 12 Kroppefjäll

Revirmarkerande par

- 13 Juvberget
- 14 Rotna
- 15 Römskog
- 16 Naggen
- 17 Voxna
- 18 Siljansringen
- 19 Svartbo
- 20 Lövsjön
- 21 Jangen 2
- 22 Forshyttan
- 23 Gräsmark

Övriga stationära vargar

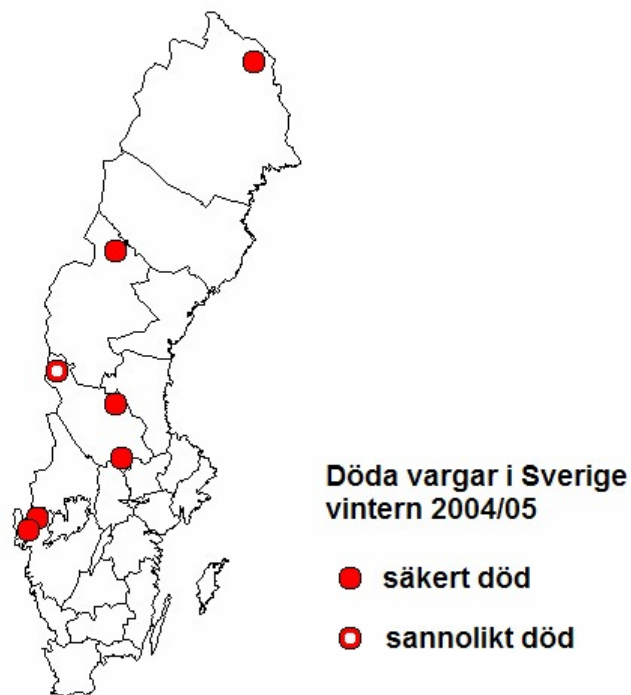
- 26 Pessinki
- 27 Ringvattnet
- 28 Idre
- 29 Ulriksberg

Övriga stationära (?) vargar

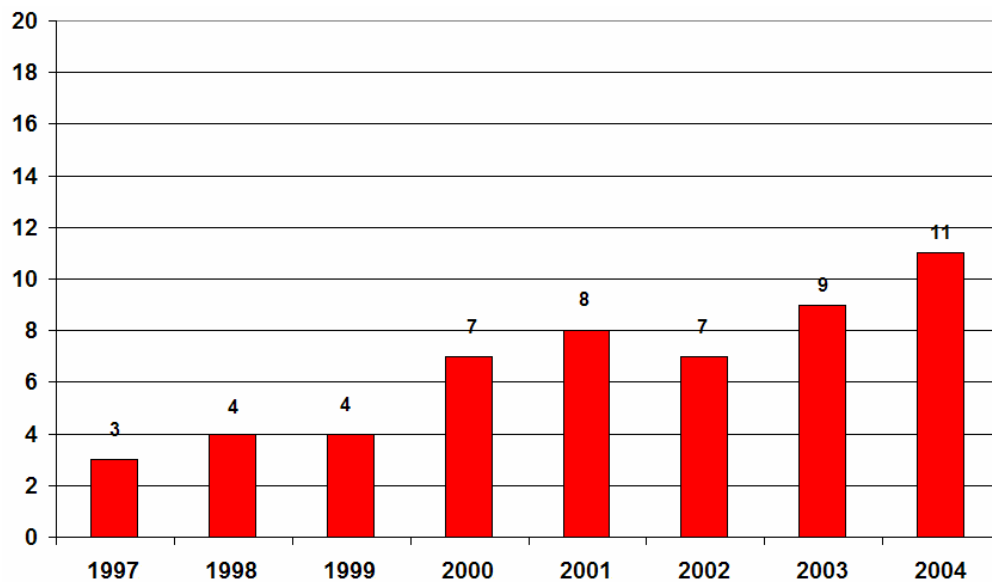
- 30 Kramfors
- 31 Liden
- 32 Tisjön
- 33 Tiveden

Figur 2.

Den geografiska fördelningen av stationär vargförekomst (familjegrupper, revirmarkerande par och övriga stationära vargar) i Sverige under vintern 2004/05.

Figur 3.
De kända döda vargarnas geografiska fördelning i Sverige under vintern 2004/05 (oktober-april).

Figur 4.
Antal årliga föryngringar av varg i Sverige (inklusive gränsrevir) under perioden 1997-2004.

